E-BÜLTEN

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

İZMİR-1982

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU

5

TAM AKREDİTASYON SERTİFİKASI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ e-BÜLTEN / AĞUSTOS 2026 / SAYI 12

deu.edu.tr/e-bulten

93867786.000.01/BY.025.001.1349

SUNUŞ

Prof. Dr. Bayram YILMAZ

DEÜ, COP31 TÜRKİYE HAZIRLIKLARINDA YERİNİ ALDI

COP31'DE BİLİMSEL BİRİKİMİMİZİ EYLEME DÖNÜŞTÜRÜYORUZ

"Dokuz Eylül Üniversitesi, COP31 Türkiye sürecinde bilimsel araştırmaları, yenilikçi projeleri ve uluslararası iş birliklerini somut iklim eylemlerine dönüştürmeye hazırlanıyor."

57 ARAŞTIRMA PROJESİ SAYISI

25 TİCARİLEŞME POTANSİYELİ BULUNAN PROJE SAYISI

15 ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ ÖNERİSİ SAYISI

12 YAN ETKİNLİK / ÇALIŞTAY SAYISI

94 TOPLAM FAALİYET SAYISI

DEÜ, 2026 YKS'DE DE ÖĞRENCİLERİN GÖZDESİ OLDU

"Üniversitemizin bu yıl eğitim programlarına dâhil ettiği, ilk öğrencilerini kabul ettiği ve yeniden öğrenci alımına başladığı programlarda da %100 doluluk oranına ulaşıldı."

"Tıp (İngilizce), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (İngilizce), Turizm İşletmeciliği (İngilizce), Tarım Makineleri ve Teknolojileri ile Laboratuvar Hayvanları programları, ilk kez veya yeniden öğrenci kabul ettikleri yılda kontenjanlarının tamamını doldurdu."

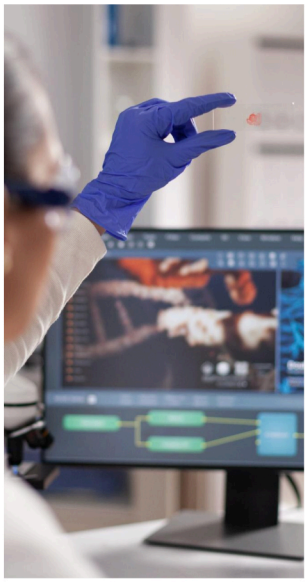

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI'NIN 104. YIL COŞKUSU CUMHURİYET MEYDANI'NDA YAŞANDI

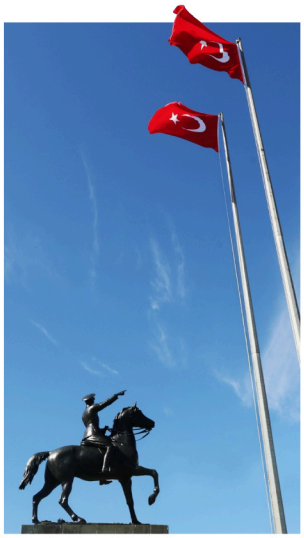

TAOM 2026 LİDERLİK BULUŞMASI DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

DEÜ HASTANESİ NİTELİKLİ HEKİM KADROSUNU GÜÇLENDİRİYOR

"Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde göreve başlayan yeni hekimler, uzmanlıkları ve akademik birikimleriyle sağlık hizmetlerinin yanı sıra eğitim ve araştırma faaliyetlerine de katkı sunuyor."

REKTÖRÜMÜZ, "HAYATIN İÇİNDEN" PROGRAMININ KONUĞU OLDU

İMTİYAZ SAHİBİ / **PROF. DR. BAYRAM YILMAZ**
EDİTÖR KURULU / **PROF. DR. DÜNDAR YENER / ÖĞR. GÖR. DR. EMİNE ALTINKAYNAK / MERVE KARAGÖZ**
FOTOĞRAF / **ALP KEMAL MÜEZZİNOĞLU / OZAN AKGÜN**

DEÜ, COP31 TÜRKİYE HAZIRLIKLARINDA YERİNİ ALDI

Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye'nin COP31 Dönem Başkanlığı hazırlıkları kapsamında düzenlenen Akademi Lansmanı programında akademik birikimi ve çalışmalarıyla yer aldı.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yürütülen COP31 Türkiye hazırlıkları kapsamında düzenlenen *"COP31 Yolunda Bilim Diplomasisi: Akademi Lansmanı"* programı, COP31 Başkanı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Murat Kurum ile Yükseköğretim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Erol Özvar'ın katılımı ve hitaplarıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

Programa Üniversitemiz adına Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz, COP31 Koordinatörü ve Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Hamdi Şükür Kılıç ile Mühendislik Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Azize Ayol katıldı.

Programda, Türkiye'nin COP31 Dönem Başkanlığı sürecinde yükseköğretim kurumlarının bilimsel katkılarının güçlendirilmesi, uluslararası akademik iş birliklerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilirlik odaklı çalışmaların yaygınlaştırılması konuları ele alındı. Üniversitemizin iklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve araştırma alanlarındaki çalışmaları ile uluslararası iş birliği vizyonu da program kapsamında öne çıktı.

Dokuz Eylül Üniversitesi, güçlü araştırma altyapısı ve akademik birikimiyle iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik alanlarında bilimsel çözümler üretmeye, ulusal ve uluslararası iş birliklerini geliştirmeye ve COP31 Türkiye sürecine akademik katkı sunmaya devam ediyor.

COP31'DE BİLİMSEL BİRİKİMİMİZİ EYLEME DÖNÜŞTÜRÜYORUZ

Dokuz Eylül Üniversitesi, COP31 Türkiye sürecinde bilimsel araştırmaları, yenilikçi projeleri ve uluslararası iş birliklerini somut iklim eylemlerine dönüştürmeye hazırlanıyor.

94
TOPLAM FAALİYET SAYISI

57 ***ARAŞTIRMA PROJESİ SAYISI***

25 ***TİCARİLEŞME POTANSİYELİ BULUNAN PROJE SAYISI***

Üniversitemizin farklı disiplinlerdeki bilimsel birikimini iklim eylemine dönüştürmek amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında 57 araştırma projesi, 25 ticarileşme potansiyeli taşıyan proje, 15 uluslararası iş birliği önerisi, 12 yan etkinlik ve çalıştay belirlendi.

15 ***ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ ÖNERİSİ SAYISI***

12 ***YAN ETKİNLİK / ÇALIŞTAY SAYISI***

Araştırma projeleri, COP31 öncesi etkinlikler, yan etkinlikler, çalıştaylar ve diğer çalışmalarla birlikte toplam 94 proje Yükseköğretim Kuruluna sunuldu.

Bilimsel araştırmadan yenilikçi teknolojilere, uluslararası iş birliklerinden toplumsal katkıya uzanan çalışmalarla iklim değişikliğiyle mücadelede bilgiyi somut çözümlere ve eyleme dönüştürmeyi hedefliyoruz.

Dokuz Eylül Üniversitesi, güçlü bilimsel birikimi ve çok disiplinli araştırma kapasitesiyle Türkiye'nin iklim hedeflerine ve sürdürülebilir bir geleceğin inşasına katkı sunmayı sürdürüyor.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İZMİR-1982

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ 44.yıl İZMİR-1982

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, 2026'da da Tercihlerin Gözdesi!

Üniversitenin bu yıl eğitim programlarına dahil ettiği, ilk öğrencilerini kabul ettiği ve yeniden öğrenci alımına başladığı programlarda **%100 doluluk** gerçekleşti.

LİSANS PROGRAMLARI

Tıp (İngilizce)	%100
Havacılık ve Uzay Mühendisliği (İngilizce)	%100
Turizm İşletmeciliği (İngilizce)	%100

ÖN LİSANS PROGRAMLARI

Laboratuvar Hayvanları	%100
Tarım Makineleri ve Teknolojileri	%100

DEÜ, 2026 YKS'DE DE ÖĞRENCİLERİN GÖZDESİ OLDU

2026 YKS yerleştirme sonuçları, Dokuz Eylül Üniversitesinin yüksek doluluk oranlarıyla öğrencilerin güçlü tercihlerinden biri olmayı sürdürdüğünü ortaya koydu.

Üniversitemizin lisans programlarında doluluk oranı %99,55, ön lisans programlarında %99,69, genel doluluk oranı ise %99,59 olarak gerçekleşti. Bu sonuçlar, Dokuz Eylül Üniversitesinin geniş eğitim yelpazesi ve nitelikli akademik yapısıyla öğrenciler tarafından yoğun ilgi görmeye devam ettiğini gösterdi.

Üniversitemizin bu yıl eğitim programlarına dâhil ettiği, ilk öğrencilerini kabul ettiği ve yeniden öğrenci alımına başladığı programlarda da %100 doluluk oranına ulaşıldı.

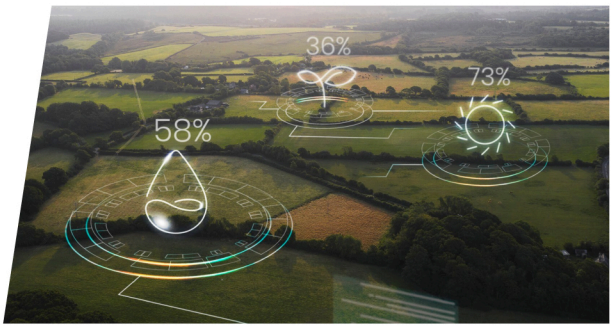

Tıp (İngilizce), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (İngilizce), Turizm İşletmeciliği (İngilizce), Tarım Makineleri ve Teknolojileri ile Laboratuvar Hayvanları programları, ilk kez veya yeniden öğrenci kabul ettikleri yılda kontenjanlarının tamamını doldurdu.

Köklü akademik geçmişini yeni eğitim programlarıyla zenginleştiren Dokuz Eylül Üniversitesi, öğrencilerin değişen beklentilerine yanıt veren eğitim olanakları sunmayı ve yüksek tercih edilirlik oranını sürdürmeyi hedefliyor.

26 AĞUSTOS

Anadolu topraklarındaki köklü varlığımızı 1071'de yeni bir tarihî aşamaya taşıyan Malazgirt Zaferi ile bu topraklardaki egemenliğimizi 1922'de sarsılmaz bir bağımsızlık kararlılığıyla mühürleyen Büyük Taarruz, milletimizin tarihî yürüyüşüne yön veren çok önemli dönüm noktalarındandır. Bu büyük başarılar, her türlü güçlüğe karşı var olma ve ortak geleceğimizi inşa etme gücümüzü göstermektedir.

Geçmişimizden aldığımız bu büyük güçle, ülkemizi bilimde ve her alanda daha ileriye taşıma çabamızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Bu anlamlı gün dolayısıyla, Anadolu'daki Türk varlığını pekiştiren Sultan Alp Arslan'ı, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve vatanımız uğruna canlarını veren şehitlerimizi saygıyla anıyoruz.

Prof. Dr. Bayram YILMAZ
Rektör

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İZMİR-1982

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
44.yıl
İZMİR-1982

30 AĞUSTOS
ZAFER BAYRAMI
Kutlu Olsun

Aziz ve asil milletimizin bağımsızlık uğruna verdiği mücadelenin zaferle taçlandığı 30 Ağustos'u gururla kutluyoruz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün
"Zafer, zafer benimdir diyebilenindir." sözü, bu büyük mücadelenin ardındaki inancı ve kararlılığı en güçlü şekilde anlatıyor.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere,
vatanımız için mücadele eden tüm kahramanlarımızı rahmet, minnet ve saygıyla anıyoruz.

Prof. Dr. Bayram YILMAZ
Rektör

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI'NIN 104. YIL COŞKUSU CUMHURİYET MEYDANI'NDA YAŞANDI

30 Ağustos Zafer Bayramı'nın 104. yıl dönümü, İzmir Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlenen törenle coşkuyla kutlandı.

İzmir Valiliği tarafından düzenlenen kutlama programına İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, Ege Ordusu Komutanı, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı, Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz ve İzmir il protokolü katıldı.

Atatürk Anıtı'na çelenklerin sunulmasıyla başlayan törende, saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu. Günün anlam ve önemine ilişkin konuşmanın ardından gerçekleştirilen geçit töreniyle kutlama programı sona erdi.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, Millî Mücadelemizin tüm kahramanlarını saygı, minnet ve rahmetle anıyoruz.

30 Ağustos Zafer Bayramımız kutlu olsun!

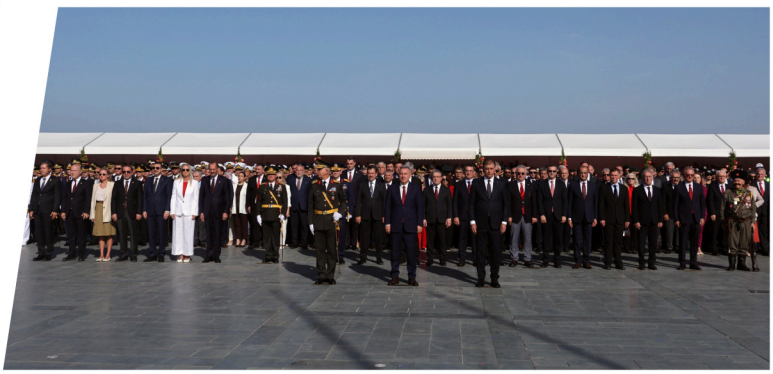

ARAMIZA HOŞ GELDİN

Dokuz Eylüllü

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İZMİR-1982

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU
5
TAM AKREDİTASYON SERTİFİKASI

Dokuz Eylül ailemize katılmanın heyecanını yaşayan sevgili öğrencilerimiz,

Bilimin, sanatın, eğitimin, sporun ve hayatın merkezinde sizlerle birlikte öğrenecek, düşünecek ve üretecek; gelecek, bilim ve insanlık adına yeni değerler ortaya koyacak olmanın heyecanını duyuyoruz.

Üniversite yıllarınızın bilgi ve birikiminizi geliştirdiğiniz, hayatınıza değer katacak nitelikli deneyimler edindiğiniz ve güzel anılar biriktirdiğiniz bir dönem olmasını diliyorum.

Dokuz Eylül ailesine hoş geldiniz.

Prof. Dr. Bayram YILMAZ
Rektör

TAOM 2026 LİDERLİK BULUŞMASI DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Yapay zekâ çağında liderliğin yeniden tanımlanmasının ele alındığı TAOM 2026, 31 Ağustos–4 Eylül tarihleri arasında Türkiye'den ve dünyanın farklı ülkelerinden çok sayıda akademisyeni Dokuz Eylül Üniversitesinde bir araya getirdi.

Türk Yönetim Akademisi Derneği ve Academy of Management iş birliğiyle düzenlenen Turkish Academy of Management Annual Meeting (TAOM 2026), *"Redefining Leadership: Adapting to AI-Driven Dynamics in Organizations"* temasıyla 31 Ağustos'ta başladı. Bilimsel oturumlarla başlayan programın açılış töreni ise 1 Eylül'de Üniversitemizin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Açılış töreninde İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz, Academy of Management Finans Direktörü Marko Vukosavovic ve Yönetim Akademisi Derneği Başkanı Prof. Dr. H. Cenk Sözen açılış konuşmalarını gerçekleştirdi.

Törene Foça Kaymakamı İhsan Emre Aydın, Rektör Yardımcılarımız ve Ege Üniversitesi Rektör Yardımcısı da katıldı.

Üniversitemiz akademisyenlerinin yanı sıra Türkiye'nin farklı üniversitelerinden ve dünyanın çeşitli ülkelerinden çok sayıda akademisyeni bir araya getiren TAOM 2026'da; yapay zekânın organizasyonlar üzerindeki etkisi, değişen çalışma ve yönetim dinamikleri ile bu dönüşüm karşısında liderliğin yeniden tanımlanması ele alındı. Program, bilimsel bilgi ve deneyim paylaşımının yanı sıra uluslararası akademik etkileşim ve iş birliklerinin geliştirilmesine de katkı sundu.

Açılış töreninin sonunda İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban ve Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz'a plaket takdim edildi.

31 Ağustos'ta başlayan TAOM 2026, 4 Eylül'de tamamlandı. Yönetim ve organizasyon alanındaki güncel akademik çalışmaların değerlendirildiği program, Dokuz Eylül Üniversitesinin uluslararası bilimsel etkileşim ve akademik iş birliklerini güçlendiren önemli bir buluşmaya ev sahipliği yapmasını sağladı.

DEÜ HASTANESİ NİTELİKLİ HEKİM KADROSUNU GÜÇLENDİRİYOR

Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde göreve başlayan yeni hekimler, uzmanlıkları ve akademik birikimleriyle sağlık hizmetlerinin yanı sıra eğitim ve araştırma faaliyetlerine de katkı sunuyor.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde son dönemde göreve başlayan hekimlerle gerçekleştirilen röportaj serisi, yeni akademik kadronun deneyimlerini ve gelecek hedeflerini izleyiciyle buluşturuyor. Seride, Dokuz Eylül Üniversitesi mezunu olarak eğitim aldığı kuruma öğretim üyesi ve hekim olarak dönen isimlerin yanı sıra farklı uzmanlık alanlarından akademisyenlerin akademik yolculukları da ele alınıyor.

Röportaj serisinde akademik yolculuklarını, uzmanlık alanlarını ve Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesine ilişkin hedeflerini paylaşan hekimlerimiz:

Dr. Öğr. Üyesi Emre Karadeniz
Genel Cerrahi

Doç. Dr. Zeynep Tuncer
Anesteziyoloji ve Reanimasyon

Doç. Dr. Kazım Kıratlı
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Doç. Dr. Tuba Demirci Yıldırım
İç Hastalıkları

Doç. Dr. İnci Tuğçe Çöllüoğlu
Kardiyoloji

Dr. Öğr. Üyesi Oğulcan Çöme
Aile Hekimliği

Dr. Öğr. Üyesi Dilara Mermi Dibek
Nöroloji

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe Karaman
Adli Tıp

Dr. Öğr. Üyesi Gizem Yıldız
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Döngelli
İç Hastalıkları

Dr. Öğr. Üyesi Makbule Seda Bayrak Durmaz
İç Hastalıkları

Dr. Öğr. Üyesi Soner Önem
İç Hastalıkları

Dr. Öğr. Üyesi Hakan Abdullah Özgül
Radyoloji

Dr. Öğr. Üyesi Simge Uzman Özbek
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

Öğr. Gör. Uzm. Dr. İlker Şallı
Acil Tıp

REKTÖRÜMÜZ, "HAYATIN İÇİNDEN" PROGRAMININ KONUĞU OLDU

Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz, İlkay Kıyak'ın Ege Telgraf ekranlarında hazırlayıp sunduğu "Hayatın İçinden" programının canlı yayın konuğu oldu.

Programda Dokuz Eylül Üniversitesinin vizyonu, gelecek hedefleri ve yükseköğretimdeki öncü rolü ele alınırken, Üniversitemizin akademik birikimi ve geleceğe yönelik çalışmaları hakkında da değerlendirmelerde bulunuldu.

Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Yılmaz'ın Üniversitemize ilişkin değerlendirmelerinin yer aldığı programın tamamına QR kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

AYIN METNİ

Her ay, Dokuz Eylül Üniversitesi mensuplarının kaleme aldığı özgün eserler (şiir, deneme, öykü, mektup vb.) arasından bir çalışma “Ayın Metni” başlığıyla e-bültenimizde yer alacaktır.

Konu serbesttir; akademik yaşama, sanata, doğaya veya günlük yaşama dair her tür metin değerlendirilecektir.

Eserler en fazla 300 sözcük uzunluğunda olmalıdır.

Katılım için çalışmalarınızı ebulten@deu.edu.tr adresine iletebilirsiniz.

Paylaşımlar, editöryal değerlendirme sonrasında bülten seçkisine dâhil edilecektir.

Seçilen eser sahiplerine, Dokuz Eylül Üniversitesi logolu özel armağan takdim edilecektir.

Eserlerinizi ad–soyad, fakülte ve bölüm bilgileriniz ile iletişim numaranızı ekleyerek göndermenizi rica ederiz.

AYIN FOTOĞRAFI

Her ay, Dokuz Eylül Üniversitesi mensuplarından gelen, **Dokuz Eylül / İzmir** özelinde fotoğraflar arasından bir seçki “Ayın Fotoğrafı” olarak e-bültenimizde yayımlanacaktır.

Konu sınırlaması bulunmamaktadır;
kampüs yaşamından bilime, sanata ya da doğaya kadar her tema değerlendirilecektir.

Fotoğraf gönderimleri ebulten@deu.edu.tr adresine yapılabilir.

Paylaşımlar, editöryal değerlendirme sonrasında bülten seçkisine dâhil edilecektir.

Seçilen fotoğrafın sahibine, Dokuz Eylül Üniversitesi logolu özel armağan takdim edilecektir.

Eserlerinizi ad–soyad, fakülte ve bölüm bilgileriniz ile iletişim numaranızı ekleyerek göndermenizi; e-postada ‘Sen Çek!’ bölümü için ilettiğiniz fotoğrafınıza ilişkin tarih ve yer bilgilerini bulundurmanızı rica ederiz.

SEN SÖYLE, SEN ÇEK

Dokuz Eylül Üniversitesi ailesinin kaleminden çıkan metinlere ve objektifinden yansıyan karelere e-bültenimizde yer veriyoruz.

Siz anlatın; biz paylaşalım.

AYIN FOTOĞRAFI

Ayın fotoğrafı, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Mehmet KOŞTUMOĞLU**'nun kadrajından... Akademisyenimizi içtenlikle tebrik ediyor, değerli katkısı için teşekkür ediyoruz.

😊

💙

HAVACILIK TEKNOLOJİLERİNİN OTOMOTİVDEKİ İZLERİ

PROF. DR. FAHRETTİN ÖZTÜRK
TEI YÖNETİM KURULU BAŞKANI / TUSAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI
TOMTAŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Bugün modern bir otomobilin sürücü koltuğuna oturduğunuzda, çoğu zaman farkında olmasanız da geçmişte savaş uçakları ve jet pilotları için geliştirilen birçok teknolojiden yararlanırsınız. Tarih boyunca askerî amaçlarla, büyük savunma sanayisi bütçeleriyle geliştirilen yenilikler, maliyetleri düştükçe ve teknolojik olarak olgunlaştıkça önce sivil havacılığa, ardından da günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan otomobillere aktarılmıştır. Otomotiv dünyasında sessizce gerçekleşen bu havacılık devrimi, direksiyon başındaki alışkanlıklarımızdan araçların güvenlik sistemlerine ve yapısal tasarımına kadar pek çok unsuru köklü biçimde değiştirmiştir. Bir zamanlar gökyüzünde üstünlük sağlamak ve pilotların hayatta kalma şansını artırmak amacıyla geliştirilen mühendislik çözümleri, bugün bizi trafikte daha güvenli, daha konforlu ve daha kontrollü bir yolculuğa ulaştıran teknolojilere dönüşmüş durumdadır.

Bu teknoloji transferinin en görünür örneklerinden biri, tam da sürücünün göz hizasında yer alır. Savaş jeti pilotlarının yüksek hızda ve it dalaşı (dogfight) sırasında başlarını eğerek gösterge paneline bakma lüksü yoktu; çünkü saniyenin küçük bir bölümünde yaşanacak dikkat kaybı bile ölümcül sonuçlar doğurabilirdi. Bu ihtiyaçtan hareketle geliştirilen ve uçuşa ilişkin kritik bilgileri doğrudan pilotun görüş alanına, ön cama veya kaska yansıtan Head-Up Display (HUD), diğer adıyla hayalet ekran teknolojisi, zamanla sivil havacılığa, ardından da otomobillere aktarıldı. Günümüzde üst segment modellerden başlayarak giderek daha fazla ana akım otomobilde kullanılan bu sistem, önemli bir güvenlik donanımı hâline gelmiştir. Temel amacı ise havacılıktakiyle aynıdır: Sürücünün gözünü yoldan ayırmasını önlemek, tepki süresini kısaltmak ve dikkatini sürekli yol üzerinde tutarak sürüş güvenliğini artırmak.

Gözümüzün göremediği noktalarda ise aracın çevresini adeta görünmez bir kalkan gibi saran aktif güvenlik sistemleri devreye girer. Askerî havacılıkta düşman uçaklarını, füzeleri ve diğer tehditleri karanlıkta, sisli havalarda ve zorlu hava koşullarında tespit etmek amacıyla geliştirilen radar ve LiDAR (Light Detection and Ranging) teknolojileri, bugün otomobillerin en önemli "duyu organları" arasında yer almaktadır. Şerit takip asistanı, adaptif hız sabitleyici ve kör nokta uyarı sistemi gibi donanımlar, tıpkı bir savaş uçağının çevresini sürekli tarayan algılama sistemleri gibi aracın çevresini anlık olarak izleyerek olası tehlikeleri sürücüden önce fark edebilmektedir. Hatta bazı üst segment otomobillerde bulunan gece görüş sistemleri, kökenini askerî hava araçlarında gece operasyonları için geliştirilen termal görüntüleme teknolojilerinden almakta; bu sayede insan ve hayvan gibi sıcaklık yayan cisimler, sürücünün görüş mesafesinin ötesinde dahi tespit edilebilmektedir.

Bu teknolojik dönüşüm, yalnızca algılama sistemlerini değil, araçların kontrol mekanizmalarını da köklü biçimde değiştirdi. İlk dönem uçaklarda pilot, kumanda kolunu hareket ettirdiğinde bu hareket çelik kablolar aracılığıyla doğrudan kanatçıklara iletiliyordu. Ancak jet çağında uçakların çok daha hızlı, karmaşık ve aerodinamik açıdan hassas hâle gelmesiyle birlikte mekanik bağlantılar yetersiz kaldı ve yerlerini Fly-by-Wire adı verilen dijital uçuş kontrol sistemlerine bıraktı. Bu sistemlerde pilotun komutları artık fiziksel bağlantılar yerine elektronik sinyaller aracılığıyla uçuş bilgisayarına iletiliyor ve bilgisayar en güvenli kontrol hareketini gerçekleştiriyor.

Otomotiv dünyası da bu yaklaşımı Drive-by-Wire ve özellikle Steer-by-Wire teknolojileriyle benimsedi. Günümüzde modern otomobillerde gaz pedalına basıldığında, motora uzanan mekanik bir tel yerine pedal üzerindeki sensörler elektronik kontrol ünitesine dijital komut gönderir. Benzer şekilde, yeni nesil elektrikli araçlarda direksiyon simidi ile ön tekerlekler arasındaki mekanik bağlantı da giderek ortadan kalkmakta; direksiyon komutları tamamen elektronik sinyaller ve yazılım tarafından yönetilmektedir. Böylece havacılıkta doğan dijital kontrol anlayışı, otomobillerde daha hassas, daha güvenli ve daha esnek bir sürüş deneyiminin temelini oluşturmaktadır.

Tüm bu dijital dönüşümün yanı sıra, havacılığın otomotiv mühendisliğine miras bıraktığı en önemli anlayışlardan biri de hafiflik ile dayanıklılık arasındaki kusursuz dengeyi kurma hedefidir.

Savaş uçakları, uzay araçları ve roket gövdeleri için geliştirilen, çeliğe göre çok daha hafif olmasına rağmen son derece yüksek mukavemet sağlayan karbon fiber takviyeli kompozit malzemeler, bugün Formula 1 araçlarından süper spor otomobillere, oradan da menzillerinin artırılması hedeflenen elektrikli araçların şasi ve gövde bileşenlerine kadar geniş bir kullanım alanı bulmaktadır. Araç ağırlığının azaltılması enerji verimliliğini artırırken, bu yüksek dayanımlı malzemeler çarpışma anında yolcuları koruyan sağlam bir yaşam alanının oluşturulmasına da önemli katkı sağlamaktadır.

Havacılık mühendisliğinin rüzgâr tünellerinde elde edilen yaklaşık bir asırlık aerodinamik bilgi birikimi de günümüz otomobillerinin tasarımına yön vermektedir. Hava sürtünme katsayısını en aza indiren gövde hatları, aktif aerodinamik parçalar ve hareketli spoiler (rüzgarlık veya hava freni) sistemleri, özellikle elektrikli araçların menzilini artırırken yüksek hızlarda yol tutuşunu da iyileştirmektedir.

Bir zamanlar savaş uçaklarının performansını artırmak amacıyla geliştirilen bu mühendislik çözümleri, bugün sessizce günlük otomobillerimizin karakterine işleyerek daha güvenli, daha verimli ve daha sürdürülebilir bir ulaşım anlayışının temelini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, bugün otomobillerde sıradan kabul ettiğimiz pek çok teknoloji, kökenini havacılık ve savunma sanayisinin zorlu ihtiyaçlarından almaktadır. Bir zamanlar yalnızca savaş uçaklarında kullanılan yenilikler, zaman içinde günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiş; sürüş güvenliğini, konforunu ve verimliliğini önemli ölçüde artırmıştır. Bu durum, havacılıkta geliştirilen mühendislik çözümlerinin yalnızca gökyüzünü değil, yeryüzündeki ulaşım anlayışını da şekillendirmeye devam ettiğinin en somut göstergelerinden biridir.

deu.edu.tr/e-bulten

93867786.000.01/BY.025.001.1349

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

İZMİR-1982

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU

5

TAM AKREDİTASYON SERTİFİKASI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

